

Ohjeet

Seuraavilta sivuilta löytyy yleiset määritelmät, joiden jälkeen on tarkempia kuvauksia kolmesta erilaisesta käyttäytymisloukasta: itseä vahingoittava käyttäytyminen (kohdat 1-15), stereotyyppinen käyttäytyminen (kohdat 16-40), ja aggressiivinen/tuhoava käyttäytyminen (kohdat 41-52).

Merkitse ylös minkälaista käyttäytymistä olet havainnut tutkittavassa **viimeisen kahden kuukauden aikana** ympäröimällä numero oikeasta kohdasta osoittaaksesi (a) kuinka usein kyseistä käyttäytymistä tyyppisesti esiintyy (esiintymistiheys) ja (b) kuinka vakavasta ongelmasta käyttäytymisessä on kyse (vakavuusaste).

Jos käyttäytymistä ei ole havaittu viimeisen kahden kuukauden aikana, rastita "ei koskaan" (ts. numero "0")

Pisteytys

Alla on esimerkkejä kolmesta pisteytetystä kohdasta, jotka perustuvat Janen käyttäytymiseen:

- Jane ei ole koskaan purrut itseään (*rastita kohdassa 1 "ei koskaan" tai "0"*).
- Jane kuitenkin läpsii ja lyö itseään kasvoihin. Mikäli häntä ei valvota, hän tekee niin lähes jatkuvasti (*rastita kohdassa 2 esiintymistiheyden asteikosta "tunneittain" tai "4"*). Käyttäytyminen saattaa aiheuttaa vakavaa haittaa Janelle, ja hänellä on paksut kovettumat otsassaan (*rastita vakavuusasteikosta "vakavaa" tai "3"*).
- Janen tiedetään myös läimäyttävän reisiään. Tätä esiintyy ainoastaan viiden tai kymmenen päivän välein (*rastita kohdassa 3 esiintymistiheyden asteikosta "viikoittain" tai "2"*). Harvahkosta esiintymisestä huolimatta käyttäytyminen on suuri huolenaihe, koska se on aiheuttanut vakavia mustelmia hänelle (*rastita vakavuusasteikosta "vakavaa" tai "3"*).
- Saadaksesi pistemäärän käyttäytymisloukalle näiden kolmen kohdan perusteella, summaa rastitetut arvot erikseen esiintymistiheyden ja vakavuusasteen osalta.

		Esiintymistiheys				Vakavuusaste				
		Ei koskaan	Kuukausittain	Viikoittain	Päivittäin	Tunneittain	Lievää	Kohtalaista	Vakavaa	
1	Puree itseään (niin kovaa, että hampaiden jäljet voivat näkyä jonkin aikaa; kohdasta voi tulla verta tai iho on rikkoutunut)	X	1	2	3	4	1	2	3	
2	Lyö itseään päähän jollakin kehonosallansa (esim. läimäyttää kasvoja, polvella otsaa vasten) tai esineillä/esineitä vasten (esim. lyö päätään seinään, lyö lelulla päähän)	0	1	2	3	X	4	1	2	X
3	Lyö kehoaan (paitsi päätään) jollakin kehonosallansa (esim. potkii itseään, läimäyttää itseään käsivarsiin tai reisiin), tai esineillä/esineitä vasten (esim. lyö kepillä jalkoihinsa, lyö nyrkillään seinään)	0	1	X	3	4	1	2	X	
			Esiintymistiheys summa		6	Vakavuusaste summa		6		

Itseä vahingoittava käyttäytyminen

Yleinen määritelmä: Itseä vahingoittava käyttäytyminen aiheuttaa vaurioita henkilön omaan kehoon. Henkilö on aiheuttanut vaurioita itseensä tai vaurioita on odotettavissa, jos käyttäytymistä ei saada hallittua. Itseä vahingoittavaa käyttäytymistä esiintyy samalla tavalla toistuvasti ja se on ominaista kyseiselle henkilölle.

		Ei koskaan	Esiintymistiheys				Vakavuusaste		
			Kuukausittain	Viikoittain	Päivittäin	Tunneittain	Lievää	Kohtalaista	Vakavaa
1	Puree itseään (niin kovaa, että hampaiden jäljet voivat näkyä jonkin aikaa; kohdasta voi tulla verta tai iho on rikkoutunut)	0	1	2	3	4	1	2	3
2	Lyö itseään päähän jollakin kehonosallansa (esim. läimäyttää kasvoja, polvella otsaa vasten) tai esineillä/esineitä vasten (esim. lyö päätänsä seinään, lyö lelulla päähän)	0	1	2	3	4	1	2	3
3	Lyö kehoaan (paitsi päätänsä) jollakin kehonosallansa (esim. potkii itseään, läimäyttää itseään käsivarsiin tai reisiin), tai esineillä/esineitä vasten (esim. lyö kepillä jalkoihinsa, lyö nyrkillään seinään)	0	1	2	3	4	1	2	3
4	Raapii itseään (niin kovaa, että iho alkaa punoittaa; iho voi myös rikkoutua)	0	1	2	3	4	1	2	3
5	Oksentelu ja ruminaatio (tarkoituksellista niellyn ruoan palauttamista takaisin suuhun uudelleen pureskeltavaksi ja nieltäväksi)	0	1	2	3	4	1	2	3
6	Itsensä nipistely (niin kovaa, että iho alkaa punoittaa; iho voi myös rikkoutua)	0	1	2	3	4	1	2	3
7	Pica: Laittaa suuhun tai nielee esineitä, joita ei ole tarkoitettu syötäväksi terveydellisistä tai hygienisistä syistä (ravinnoksi kelpaamattomat asiat kuten uloste, ruoho, paperi, roskat, hiukset)	0	1	2	3	4	1	2	3
8	Pistää esineitä ruumiinaukkoihin (nenään, korvaan, peräaukkoon, jne.)	0	1	2	3	4	1	2	3
9	Kiskoo varpaan- tai sormenkynsiä	0	1	2	3	4	1	2	3
10	Pistää sormia ruumiinaukkoihin (esim. tökkii silmiä, laittaa sormen peräaukkoon)	0	1	2	3	4	1	2	3
11	Nielee ilmaa, joka johtaa vatsan turpoamiseen	0	1	2	3	4	1	2	3
12	Hiusten vetäminen (repii hiustuppoja)	0	1	2	3	4	1	2	3
13	Liiallinen juominen (esim. enemmän kuin 3 litraa päivässä)	0	1	2	3	4	1	2	3
14	Hampaiden narskuttelu (hampaat ovat todistetusti kuluneet)	0	1	2	3	4	1	2	3
15	Muu:	0	1	2	3	4	1	2	3
			Esiintymistiheys summa				Vakavuusaste summa		

Stereotyyppinen käyttäytyminen

Yleinen määritelmä: Stereotyyppisellä käyttäytymisellä tarkoitetaan käyttäytymistä, jota muut pitävät outona, epätyypillisenä tai sopimattomana. Stereotyyppiset käyttäytymiset ovat tahdonalaisia toimintoja, jotka esiintyvät samalla tavalla toistuvasti, ja ovat ominaisia kyseiselle henkilölle. Ne EIVÄT kuitenkaan aiheuta fyysisiä vaurioita.

		Ei koskaan	Esiintymistiheys				Vakavuusaste		
			Kuukausittain	Viikoittain	Päivittäin	Tunneittain	Lievää	Kohtalaista	Vakavaa
16	Kehon keinuttaminen edestakaisin	0	1	2	3	4	1	2	3
17	Esineiden haistelu	0	1	2	3	4	1	2	3
18	Oman kehon pyörittäminen	0	1	2	3	4	1	2	3
19	Käsivarsien heiluttelu tai räpyttely	0	1	2	3	4	1	2	3
20	Pään pyörittely	0	1	2	3	4	1	2	3
21	Pyörähtely, kääntyileminen paikallaan	0	1	2	3	4	1	2	3
22	Toistavia kehon liikkeitä	0	1	2	3	4	1	2	3
23	Kävely edestakaisin	0	1	2	3	4	1	2	3
24	Kieputtaa asioita (esim. kieputtaa avainnippua sormissaan.)	0	1	2	3	4	1	2	3
25	Toistavat käsien liikkeet	0	1	2	3	4	1	2	3
26	Huutaminen ja kiljuminen	0	1	2	3	4	1	2	3
27	Oman kehon haistelu	0	1	2	3	4	1	2	3
28	Pomppiminen ympäriinsä	0	1	2	3	4	1	2	3
29	Esineiden pyörittäminen	0	1	2	3	4	1	2	3
30	Äkillisiä juoksupyrähdyksiä	0	1	2	3	4	1	2	3
31	Monimutkaiset käsien ja sormien liikkeet	0	1	2	3	4	1	2	3
32	Esineiden toistava käsittely	0	1	2	3	4	1	2	3
33	Jatkuvat sormen liikkeet	0	1	2	3	4	1	2	3
34	Kehonosan hankaaminen	0	1	2	3	4	1	2	3
35	Käsien tai esineiden tuijottaminen	0	1	2	3	4	1	2	3
36	Epätavallisissa vartalon asennoissa pysyminen	0	1	2	3	4	1	2	3
37	Käsien taputtaminen	0	1	2	3	4	1	2	3
38	Irvistely	0	1	2	3	4	1	2	3
39	Käsien heiluttelu	0	1	2	3	4	1	2	3
40	Muu:	0	1	2	3	4	1	2	3
			Esiintymistiheys summa				Vakavuusaste summa		

Aggressiivinen/tuhoava käyttäytyminen

Yleinen määritelmä: Aggressiiviset tai tuhoavat käyttäytymiset ovat henkilöihin kohdistuvia loukkaavia toimintoja tai avoimia hyökkäyksiä toista henkilöä tai esinettä kohtaan. Ne esiintyvät samalla tavalla toistuvasti, ja ne ovat ominaisia kyseiselle henkilölle.

		Ei koskaan	Esiintymistiheys				Vakavuusaste		
			Kuukausittain	Viikoittain	Päivittäin	Tunneittain	Lievää	Kohtalaista	Vakavaa
41	Lyö toisia	0	1	2	3	4	1	2	3
42	Potkii toisia	0	1	2	3	4	1	2	3
43	Tönii toisia	0	1	2	3	4	1	2	3
44	Puree toisia	0	1	2	3	4	1	2	3
45	Tarttuu toisiin ja kiskoo heitä	0	1	2	3	4	1	2	3
46	Raapii toisia	0	1	2	3	4	1	2	3
47	Nipistää toisia	0	1	2	3	4	1	2	3
48	Sylkee toisten päälle	0	1	2	3	4	1	2	3
49	Puhuu toisia loukkaavasti	0	1	2	3	4	1	2	3
50	Tuhoaa tavaroita (esim. repii vaatteitaan, heittää tuoleja, rikkoo pöytiä)	0	1	2	3	4	1	2	3
51	Kohtelee toisia huonosti ja väärin (esim. ottaa toisten leluja tai ruokaa, kiusaa muita)	0	1	2	3	4	1	2	3
52	Muu:	0	1	2	3	4	1	2	3
						Esiintymistiheys summa	Vakavuusaste summa		